

være overbevist om — vil blive ganske enkel og klar og hvor vi ikke en Gang ville bifalde og billige de gode Løfter eller de skarpe Trudslar, der fremkomme fra denne Regerings Side, idet vi da erfaringsmæssigt ville have lært, at Løfterne ikke ville blive holdte, og Trudslarne ikke gennemførte. Men jeg vil haabe, at en saadan Situation ikke indtræffer. Jeg vil haabe, at det maa gaa i en anden Retning. Det vilde ellers være i høj Grad beklageligt ikke blot for det første Venstreministeriums Skyld, men for hele det danske Demokrati, thi det føle vi saa godt som nogen, at det første Venstreministerium har et stort Ansvar for Demokratiets Sag her i Landet. Det vilde være højst beklageligt, om Demokratiet skulde faa et Knæk i sin Tillid til Systemskiftet. Ganske vist, i den Skuffelse, der vilde opstaa i Befolkningen, hvis Venstregeringen kun førte Moderat- eller Højre-Politik, vilde der blive en frugtbar Jordbund for Socialdemokratiets Virksomhed, det er sikkert nok, men paa den anden Side vilde der ogsaa blive Jordbund for Højres Agitation. Der vilde opstaa en Misstemning, en Lige-gyldighed ved det hele, som vilde være til overordentlig Skade baade for Demokratiet og Socialdemokratiet, og vi ville meget nødtigt, at det skulde gaa saaledes. Jeg har somme Tider den Følelse netop med Hensyn til det Spørgsmaal, som er fremdraget saa stærkt her under denne Finanslovbehandling, at Forslaget om en kommunal Valglov skal skubbes ud saa længe som muligt, om der end ganske vist ogsaa har lydt stærke Røster, der forlange, at denne Reform snart skal komme frem. Det skulde vel ikke være Meningen, at den skal bruges til Valgprogram til næste Folketingsvalg? Skulde det være Meningen, vil jeg sige, at det er ganske overflødig, thi det danske Folk har i 30 Aar forlangt denne Reform, og Venstre har sluttet sig dertil. Nu bør Programmernes Tid derfor være forbi, og Tiden for Gennemførelsen af Programmerne maa være kommen. Vi behøve nu ikke længere at gaa til Folketingsvalg derpaa. Hvis man nu skulde gaa til Valg paa denne Sag, skulde det være til Landstingsvalg, hvis nemlig Landstinget modsatte sig en saadan Reform. Det ærede Medlem sagde, at vi skulle være taalmodige og give Tid, og forsvarede faktisk sin Udtalelse fra i Sommer: Bare vi faa Valgloven op i Landstinget, men Landstinget maa selvfølgelig have tilstrækkelig Tid til at se paa den, det vil altsaa sige, at det skulde have lige saa

lang Tid dertil, 5—6 Aar ligesom til Skatte-lovene. Jeg er bange for, at en saadan Taktik fra Regeringens Side let vilde medføre Mismod og Slappelse i Befolkningen, maaske Splittelse inden for Demokratiet, som vilde berede Sagens Gennemførelse store Vanskeligheder. Hvis denne Sag straks var taget op i Fjor, hvor stærkt vilde Regeringen da ikke havde staaet, hvis den straks efter sin Tiltrædelse i Overensstemmelse med sit afgivne Løfte havde forelagt denne Sag, og hvis den straks, hvis Landstinget havde modsat sig denne Sags Gennemførelse, havde opfyldt Justitsministerens Trussel og gjort Alvor af en Opløsning af Landstinget, hvilken Begejstring i Venstre og hvilken Tilslutning fra Socialdemokratiet vilde det ikke have vakt. Nu vil der vist vækkes Misstemning, Mismod og Slappelse. Vide de Herrer, naar der bliver Spaltning og Sprængning i deres eget Parti, og hvornaar denne Moderering, der foregaar i Venstre, kan føre til, at Demokratiet atter kommer ned, hvor det var kommet ned under de moderates Ledelse i Begyndelsen af 90erne, saaledes at der hengaar Aar, som ere spildte, inden man atter kommer op igen, blot ved denne Gaaen paa Akkord og Mangel paa Dristighed fra Venstres Side? Det er en saadan Situation, vi meget nødig ville imødesee. Der er noget galt et eller andet Sted. Jeg ser, at det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) i sit Blad i Gaar taler om en Sten i Maskineriet, som er kommen ind, jeg ved ikke hvor fra. Jeg tror, jeg ved, hvad det ærede Medlem sigter til. Jeg tror, han sigter til højere Steder, til Hoffet, at der er en Modstand der. Men jeg synes, at det er urigtigt at det første Venstreministerium at tage Hensyn dertil, thi gør Ministeriet det, kan det i høj Grad gaa ud over Demokratiet. Men der er ogsaa begaaet Fejl i saa Henseende fra Venstres Side. Det skal nok mere og mere vise sig, hvor skæbnesvangert det Takketog var, som Venstre i Fjor foretog til Hoffet, thi det var at give Hoffet falske Forestillinger om, hvad der var sket i Landet. Det, der skete, var Demokratiets Sejr, men man gav Hoffet en anden Forestilling. Jeg vil haabe, at Venstre vil faa Mod til at fjerne denne Sten af Maskineriet, og at vi nu hurtigst muligt — og det haster snart, hvis ikke for meget skal gaa i Stykker — maa komme til en politisk Situation, hvor det ikke gælder Valgprogrammer til Folketingsvalg, men hvor det gælder Reformers Gennemførelse, og even-